

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง ลักษณะต้องห้ามของเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
กรณีต้องไม่เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐ

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) ได้มีหนังสือ ที่ ปง ๐๐๐๘.๓/๑๖๕๕ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า มาตรา ๔๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติลักษณะต้องห้ามของเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (เลขาธิการ ปปง.) ไว้ว่า “ไม่เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ” สำนักงาน ปปง. จึงขอหารือ ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ลักษณะต้องห้ามของเลขาธิการ ปปง. ตามมาตรา ๔๓ (๓) ที่บัญญัติว่า “ไม่เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐ” นั้น คำว่า “หรือกิจการอื่นของรัฐ” มีความหมายครอบคลุมเพียงใด ซึ่งกรณีนี้มีความเห็นเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า ผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ ปปง. นอกจากต้องไม่เป็นกรรมการ หรือนุกรรมการ หรือคณะทำงานในรัฐวิสาหกิจแล้ว ยังต้องห้ามมิให้เป็นกรรมการ นุกรรมการ หรือคณะทำงานในกิจการอื่นของรัฐทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นกระทรวง ทบวง กรม องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐทุกประเภท เนื่องจากตำแหน่งเลขาธิการ ปปง. เป็นตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบธุรกรรมหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐาน ซึ่งมีกรอบอำนาจที่ค่อนข้างจะกว้างขวาง ดังนั้น หากเข้าไปเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐตามความหมายดังกล่าวข้างต้นแล้ว อาจมีความสับสนเสี่ยงทำให้เกิดการปฏิบัติที่ขัดต่อกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ ฝ่ายที่สอง เห็นว่า บทบัญญัติตามมาตรา ๔๓ (๓) เป็นกฎหมายจำกัดสิทธิซึ่งต้องตีความโดยเคร่งครัด กล่าวคือ ผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ ปปง. โดยหลักต้องห้ามมิให้เป็นเฉพาะกรรมการในรัฐวิสาหกิจ เนื่องจากกรรมการรัฐวิสาหกิจจะมีอำนาจในการกำกับดูแลการบริหารจัดการในกิจการของรัฐวิสาหกิจที่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหารายได้ แต่ไม่นำรวมถึงนุกรรมการหรือคณะทำงานในรัฐวิสาหกิจนั้นด้วย เพราะนุกรรมการหรือคณะทำงานไม่มีอำนาจในการกำกับดูแลการบริหารจัดการเช่นเดียวกับกรรมการรัฐวิสาหกิจ ส่วนการเป็นกรรมการ นุกรรมการ หรือคณะทำงานในกิจการอื่นของรัฐทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นกระทรวง ทบวง กรม องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐนั้น จะถือว่าเข้าลักษณะต้องห้ามก็ต่อเมื่อกิจการของรัฐดังกล่าวมีลักษณะของกิจการที่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหารายได้เช่นเดียวกับกิจการของรัฐวิสาหกิจเท่านั้น

ส่วนกรณีที่เกรงว่า หากเลขาธิการ ปปง. เข้าไปเป็นกรรมการในกิจการอื่นของรัฐที่ไม่ต้องห้ามตามความหมายดังกล่าวข้างต้นแล้ว อาจมีความสับสนเสี่ยงทำให้เกิดการปฏิบัติที่ขัดต่อกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้นั้น เห็นว่า กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีบทบัญญัติในมาตรา ๖๑/๑ ที่เป็นหลักประกันและทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าการบังคับใช้กฎหมายจะมีความเป็นอิสระและเป็นกลางไว้แล้ว อีกทั้งมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ ยังได้บัญญัติให้กรรมการ ปปง. นุกรรมการ กรรมการธุรกรรม เลขาธิการ ปปง.

ประเด็นที่สอง ลักษณะต้องห้ามของเลขาธิการ ปปง. ตามมาตรา ๔๓ (๓) ที่บัญญัติว่า “ไม่เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐ” นั้น จะมีผลให้ผู้รักษาราชการแทนเลขาธิการ ปปง. ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินต้องอยู่ภายใต้บังคับของบทบัญญัติดังกล่าวด้วยหรือไม่ กล่าวคือ ผู้รักษาราชการแทนเลขาธิการ ปปง. ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๓ (๓) ด้วยหรือไม่ เนื่องจากมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้บัญญัติให้ผู้รักษาราชการแทนเลขาธิการ ปปง. มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับเลขาธิการ ปปง. ด้วย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงาน ปปง. โดยมีผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวง) และผู้แทนสำนักงาน ปปง. เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ลักษณะต้องห้ามของเลขาธิการ ปปง. ตามมาตรา ๔๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่บัญญัติว่า “ไม่เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐ” คำว่า “หรือกิจการอื่นของรัฐ” มีความหมายอย่างไร เห็นว่า การที่มาตรา ๔๓ (๓)^[๑] แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินฯ บัญญัติลักษณะต้องห้ามของเลขาธิการ ปปง. ว่าต้อง “ไม่เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐ” คำว่า “กรรมการ” ย่อมหมายความรวมถึงการดำรงตำแหน่งในองค์กรที่มีองค์ประกอบจากบุคคลหลายคน ไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไรหรือปฏิบัติงานในลักษณะใด ดังนั้น การเป็นอนุกรรมการและคณะทำงานย่อมอยู่ภายใต้ข้อห้ามดังกล่าวด้วย ส่วนคำว่า “กิจการอื่นของรัฐ” มีความหมายในทำนองเดียวกับรัฐวิสาหกิจ ซึ่งหมายความถึงวิสาหกิจที่รัฐจัดทำและมีโรงงานราชการ เพราะฉะนั้น ลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงหมายความรวมถึงการห้ามดำรงตำแหน่งกรรมการ อนุกรรมการ และคณะทำงานในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นซึ่งเป็นวิสาหกิจที่รัฐจัดทำและมีโรงงานราชการ

ประเด็นที่สอง ผู้รักษาราชการแทนเลขาธิการ ปปง. ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินต้องอยู่ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา ๔๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินฯ ด้วยหรือไม่ เห็นว่า สำนักงาน ปปง. สามารถนำความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ในเรื่องเสรีที่ ๕๕๘/๒๕๕๔^[๒] มาปรับใช้กับประเด็นนี้ได้ กล่าวคือ แม้อำนาจเลขาธิการ ปปง. จะไม่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับเลขาธิการ ปปง. ผู้รักษาราชการแทนก็สามารถปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการ ปปง. ได้ ดังนั้น ลักษณะต้องห้ามของเลขาธิการ ปปง. ตามมาตรา ๔๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงไม่ใช้บังคับกับรองเลขาธิการฯ รักษาการแทนเลขาธิการ ปปง. ด้วย

(นายอัชพร จารุจินดา)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๕๕

- ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๐๑๓๙ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๕ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^[๑] มาตรา ๔๓ เลขอาธิการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีความรู้ความเชี่ยวชาญในทางเศรษฐศาสตร์ การเงิน การคลัง หรือกฎหมาย

(๒) รับราชการในตำแหน่งรองเลขาธิการหรือเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญระดับไม่ต่ำกว่า

อธิบดีหรือเทียบเท่า

(๓) ไม่เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐ

(๔) ไม่เป็นกรรมการ ผู้จัดการ ที่ปรึกษา หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายกันหรือ

มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องในห้างหุ้นส่วน บริษัท สถาบันการเงิน หรือประกอบอาชีพ หรือวิชาชีพออย่างอื่น หรือประกอบการใด ๆ
อันขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

^[๒] บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การแต่งตั้งกรรมการธุรกรรมและอำนาจ
ของผู้รักษาการแทนเลขาธิการ ปปง. ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๗๙๖ ลงวันที่ ๒๓
มิถุนายน ๒๕๕๔ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี